

LAKIMIES

SUOMALAISEN
LAKIMIESYHDISTYKSEN
AIKAKAUSKIRJA

Toimitus:

OTT, VTM, VT, apulaisprofessori
TATU HYTTINEN
Päätoimittaja

FL, OTM, TtM
KAISA KARPPINEN
Toimitussihteeri

OTT, VTK, VT, professori
ANETTE ALÉN
Oikeuskäytäntöosaston
toimittaja

OTT, KTK, VT, erityisasiantuntija
JURKKA JÄMSÄ
Kirjallisuusosaston
toimittaja

Sadaskahdeskymmenestoinen vuosikerta
2024

SUOMALAINEN LAKIMIESYHDISTYS
Helsinki

Toimitusneuvosto:

EEVA NYKÄNEN
OTT, professori
toimitusneuvoston
puheenjohtaja

JANNE AER
OTT, oikeusneuvos

KATRI HAVU
OTT, apulaisprofessori

ILARI HOVILA
OTT, yliopistonlehtori

JAAKKO HUSA
HTT, PROFESSORI

PEKKA KOPONEN
OTT, oikeusneuvos

PÄIVI LEINO-SANDBERG
OTT, professori

HENNA PAJULAMMI
OTT, verkostopäällikkö

MIKA VILJANEN
OTT, professori

ISSN 0023-7353 (painettu julkaisu)

ISSN 2953-9919 (verkkojulkaisu)

Lakimies 2024

Artikkeleita

Articles

<i>Aalto-Heinilä, Maija – Paso, Mirjami: Faktapremissi ja normipremissi: dualismista kohti holistisempaa oikeudellisen argumentaation teoriaa</i>	912	➤
Facts and norms: from a dualistic to a more holistic theory of legal argumentation		
<i>Annola, Vesa – Vahtera, Veikko: Strateginen yritysoikeus oikeustutkimuksessa</i>	935	➤
Strategic business law in legal research		
<i>Dahlberg, Maija: Perustuslain tulkinta Suomen ylimmissä tuomioistuimissa: empiirinen ja oikeusvertaileva tutkimus</i>	957	➤
Constitutional interpretation in the Finnish Supreme Courts: empirical and comparative study		
<i>Dahlberg, Maija: Poliitiikan vaikutus perustuslain tulkintaan – esimerkkinä lakien ennakkollinen perustuslainmukaisuuden valvonta perustuslakivaliokunnassa</i>	364	➤
The influence of politics on constitutional interpretation – Ex ante constitutional review by the Constitutional Law Committee as an example		
<i>Heikkilä, Satu: Oikeusvaltioperiaate ja riippumattomat tuomioistuimet</i>	600	➤
The rule of law and independent courts and tribunals		
<i>Heinilä, Aleks: Hyvästit ”Humen giljotiinille”: David Humen moraalifilosofia, oikeuden teoria ja käytäntö</i>	987	➤
Farewell to “Hume’s guillotine”: The moral philosophy of David Hume, legal theory and practice		
<i>Heinilä, Aleks: Suunnittelujärjestelmän sielunmessu? Alueidenkäytön lupahajauksen kehitys</i>	760	➤
A requiem for a planning system? Evolution of permits for unplanned development		
<i>Hiltunen, Miikka – Leino-Sandberg, Päivi: Kohdennetun poliittisen verkkomainonnan neljä sääntelykehystä eurooppaoikeudessa</i>	786	➤
The four regulatory frameworks of online targeted political advertising in European law		

<i>Hämäläinen, Hanna – Salminen, Janne:</i> Lainvalmistelun oikeudelliset puitteet	194	📄
The legal framework of the law drafting process		
<i>Jaakkola, Jussi:</i> Verotuksen ja talouden territoriaalisesta kytköksestä verotusvallan ekstraterritoriaalisuuteen: Poliittisten ideoiden murros ylikansallisessa yritysveroreformissa	6	📄
Towards extraterritoriality in corporate taxation: International corporate tax reform and the transformation of policy ideas		
<i>Kemppinen, Heikki:</i> Ensikertalaisille tuomittavien vankeusrangaistusten lajinvalinta.....	388	📄
Selecting the type of imprisonment for first-time offenders		
<i>Koivisto, Ida:</i> Oikeuden kieli ja automaatio – mahdoton yhtälö?	1013	📄
The language of law and automation – an impossible equation?		
<i>Kuokkanen, Tuomas:</i> Poissulkemislausekkeen sääntelystä ja oikeuskäytännöstä ulkomaalaisoikeudessa	1038	📄
The regulation and application of the exclusion clause in refugee law		
<i>Lamminen, Johannes:</i> Normaalisitovaan työehtosopimukseen perustuvan paikallisen sopimisen edistäminen Kansainvälisen työjärjestön periaatteiden näkökulmasta	32	📄
Promoting local bargaining based on a normally binding collective agreement from the perspective of the principles of the International Labour Organization		
<i>Luoto, Lauri – Turunen, Tiina – Vajus-Anttila, Jalo – Hannonen, Jasmin – Hyttinen, Tatu – Ollus, Natalia:</i> Alipalkkaukseen perustuva työperäinen hyväksikäyttö ja rikosoikeus – kiskonnantapaista työsyryntää, kiskontaa työelämässä vai vain kiskontaa?	411	📄
Exploitation of employees through severe underpayment – which criminal offence is it?		
<i>Malminen, Toni:</i> Kun taloustiede menetti otteensa amerikkalaisesta kilpailuvalvonnasta. Tapaustutkimus yhteiskunnallisen oikeustutkimuksen karikoista	1060	📄
When economics lost its grip on American antitrust enforcement. A case study on the pitfalls of sociolegal studies		
<i>Mielityinen, Sampo – Fifield, Aurora:</i> Opetusavustaja opettajana – opiskelijakokemuksia opetusavustajan vaikutuksesta oppimisilmapiiriin ja ohjauksen laatuun oikeustieteen opetuksessa	223	📄
Teaching assistant as a co-teacher – students’ experiences of the effect of a teaching assistant on the learning atmosphere and the quality of instruction		

<i>Mustasaari, Sanna – Tolonen, Hannele</i> : Lapsen etu oikeuslähteenä erityisesti riita- ja hakemusasioissa	1082	➤
Best interests of the child as a source of law		
<i>Mylly, Ulla-Maija</i> : Teknisen ohjeen suoja liikesalaisuusdirektiivin valossa	628	➤
Protection of technical instructions in the light of the Trade Secret Directive		
<i>Nuotio, Kimmo</i> : Oikeushyvien suojelu rikosoikeuden tavoitteena – rikosoikeuden tehtävistä ja rajoista.....	1107	➤
The protection of legal interests as the aim of criminal law – on the functions and limitations of criminal law		
<i>Paakkanen, Katariina</i> : Kriittinen katsaus rikosoikeuden feministiseen kritiikkiin ja sukupuolispesifiin lainsäädäntöön	54	➤
Critical view on the feminist critique of criminal law and gender-specific criminal legislation		
<i>Salminen, Lassi</i> : Osakkeenomistajien nimitystoimikunta	251	➤
Shareholders' nomination board		
<i>Silvennoinen, Elisa – Tedre, Matti – Valtonen, Teemu</i> : Datafikoituvaa peruskoulua – tasapainoilua lapsen henkilötietojen suojan ja opetuksen tavoitteiden välillä	655	➤
Datafication in basic education: protecting children's personal data while advancing educational objectives		
<i>Tanner, Lauri – Saarni, Samuli – Nykänen, Eeva</i> : Vastuu terveyden- ja sairaanhoidon johtamisesta julkisessa terveydenhuollossa ja vastaavan lääkärin asema	276	➤
Responsibility for the oversight of health and medical care within public health care and the position of the physician-in-charge		
<i>Tapanila, Antti</i> : Pakottamalla vai tahdonvastaisesti? Uusi seksuaalirikoslainsäädäntö käräjäoikeuksissa	818	➤
Forced or involuntary? New sexual offences legislation in district courts		
<i>Toivonen, Virve – Aine, Antti</i> : Alaikäisten urheilijoiden väkivaltakokemukset ja niihin puuttuminen.....	437	➤
Children's experiences of violence in sports activities		
<i>Tuhkanen, Harri</i> : Pakkokeinolain näyttökynnykset	846	➤
Quantum of proof in the Coercive Measures Act		

<i>Urpilainen, Matti</i> : De lege ferenda -tutkimusote vero-oikeudessa: pohdintaa teorian, käytännön ja tieteenalojen rajapinnoilla.....	1138	📄
De lege ferenda arguments in tax law research		
<i>Vasara-Aaltonen, Marianne</i> : Naiset ja oikeusavun unohdettu historia...	679	📄
Women and the forgotten history of legal aid		

Katsauksia ja pienempiä kirjoituksia

Reviews and Smaller Writings

<i>Ahlfors, Julia</i> : Sopimusoikeuden tutkimuksen kansallisuus ja kansainvälisyys.....	308
Domestic and Foreign Law in Finnish Contract Law Research	
<i>Halila, Heikki</i> : Oikeustieteen kansallisuus ja kansainvälisyys	304
Nature of Jurisprudence as “national” and “international”	
<i>Koskinen, Mikael</i> : Etätöissä sattuneen tapaturman korvaaminen.....	79
Compensation for an accident that occurred while working remotely	
<i>Lahti, Raimo</i> : Teorian ja käytännön vuorovaikutus rikoslainopissa.....	1161
The interdependency of theory and practice in criminal law scholarship	
<i>Mattila, Heikki E. S.</i> : Tanskan oikeus Suomessa.....	461
Danish Law in Finland	
<i>Mikkola, Matti</i> : Kritiikkiä ja toisenlaista ajattelua	707
Criticism and dissidence	
<i>Mikkola, Tuulikki</i> : Oikeudenalojen kansallisuus ja kansainvälisyys nyt ja tulevaisuudessa: perhe- ja jäämistöoikeus sekä kansainvälinen yksityisoikeus	311
The national and international character of legal fields now and in the future: family- and inheritance law and private international law	
<i>Pajulammi, Henna</i> : Asianajajan näkökulma: missä määrin ja millä tavoin suomalainen akateeminen oikeustutkimus palvelee oikeudellista elämää?	317
An attorney’s perspective: how and to what extent does Finnish academic legal research serve in practical work?	
<i>Paukku, Eelis</i> : Oikeuden metodit ja teoria käytännön asianajotyössä.....	1178
Legal methods and theories in attorney work	

<i>Savola, Pekka</i> : Tuomioistuinten sisäisestä riippumattomuudesta, erityisesti lainkäyttöasian siirtämisestä vahvennettuun kokoonpanoon.....	872
On internal judicial independence, in particular when referring a case to a panel sitting in extended composition	
<i>Välimäki, Pertti</i> : Lainopin merkitys ratkaisun keksimisessä ja perustelmissa – muistikuvia työstäni korkeimmassa oikeudessa.....	99
The importance of legal dogmatics in the contexts of the discovery and justification of precedents – memories of my work at the Supreme Court of Finland	
<i>Wuolijoki, Sakari</i> : Oikeustieteellisen tutkimuksen trendit käytännön liikejuridiikan näkökulmasta	321
Legal research trends from a practical corporate counsel's view	

Väitöksiä

Dissertations

<i>Häkkänen, Martti</i> : Eurooppalainen omaisuudensuoja pakkolunastusasioissa	472
<i>Häkkänen, Martti</i> : Pakkolunastus ja eurooppalainen omaisuudensuoja – tutkimus Suomen pakkolunastusinstituutiosta Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön valossa (<i>Matti Ilmari Niemi</i>).....	481
<i>Jukka, Leena</i> : Tieteellisen artikkelin ja tutkimusaineiston tekijyys: Tutkimus oikeudellisen sääntelyn ja sosiaalisten normien eroista	503
<i>Jukka, Leena</i> : Tieteellisen artikkelin ja tutkimusaineiston tekijyys: Tutkimus oikeudellisen sääntelyn ja sosiaalisten normien eroista (<i>Anette Alén</i>)	508
<i>Jussila, Tuomas</i> : Kunta ja kärjäsal. Oikeudellinen pääoma Ilmajoen pitäjässä 1860–1890.....	1192
<i>Jussila, Tuomas</i> : Kunta ja kärjäsal. Oikeudellinen pääoma Ilmajoen pitäjässä 1860–1890 (<i>Arja Rantanen</i>)	1197
<i>Kajala, Jani</i> : Asianajajan puolustusvelvollisuus: tutkimus rikoksesta epäillyn ja syytetyn asianajajan puolustusvelvollisuuden sisällöstä ja rajoituksista rikosprosessin eri vaiheissa.....	514
<i>Kajala, Jani</i> : Asianajajan puolustusvelvollisuus: tutkimus rikoksesta epäillyn ja syytetyn asianajajan puolustusvelvollisuuden sisällöstä ja rajoituksista rikosprosessin eri vaiheissa (<i>Mika Launiola</i>)	519
<i>Keränen, Asko</i> : Sallittu ja kielletty menettely asianajajan toiminnassa ja hyvä asianajajatapa	883
<i>Keränen, Asko</i> : Sallittu ja kielletty menettely asianajajan toiminnassa hyvän asianajajatavan valossa (<i>Asko Lehtonen</i>).....	891

<i>Kostiainen, Aura</i> : Rationaalisuuden vallankumous. Oikeus, asiantuntijuus ja politiikka rikosoikeuskomitean (1972–1977) työskentelyprosessissa.....	328
<i>Kostiainen, Aura</i> : Rationaalisuuden vallankumous. Oikeus, asiantuntijuus ja politiikka rikosoikeuskomitean (1972–1977) työskentelyprosessissa (<i>Kevät Nousiainen</i>)	337
<i>Lähteenmäki-Meriluoto, Noora</i> : Valvontarangaistus: uuden rangaistuslajin empiiristä ja kriminaalipoliittista arviointia	715
<i>Lähteenmäki-Meriluoto, Noora</i> : Valvontarangaistus: uuden rangaistuslajin empiiristä ja kriminaalipoliittista arviointia (<i>Jussi Pajujoja</i>).....	721
<i>Tuomala, Saila</i> : Tunnustuksen oikeellisuuden ja vapaaehtoisuuden varmistaminen tunnustamisoikeudenkäynnissä.....	111
<i>Tuomala, Saila</i> : Tunnustuksen oikeellisuuden ja vapaaehtoisuuden varmistaminen tunnustamisoikeudenkäynnissä (<i>Matti Tolvanen</i>) ...	119

Oikeuskäytäntöä

Legal Cases

Automaattisen päätöksenteon määritelmä laajenee – Euroopan unionin ensimmäiset tuomiot tietosuojasetuksen 22 artiklasta (<i>Susanna Lindroos-Hovinheimo</i>)	537
KHO 2024:80 – poliisin tiedonsaantioikeus kadonneen henkilön etsimiseksi (<i>Helinä Tiura-Virta – Evgeniya Kurvinen</i>)	1200
KKO 2023:15 – Veropetoksen tekotavat ja tahallisuuden arviointi sekä <i>ne bis in idem</i> -kielto (<i>Asko Lehtonen</i>).....	128
KKO 2023:35 – Päiväsakkorangaistuksen EU-oikeuden mukaisuus (<i>Pekka Pohjankoski</i>).....	545
KKO 2023:90 – Epävarsinaisen laiminlyöntirikoksen konstruktion soveltuminen tahalliseen rikokseen (<i>Kaarle Vuorinen</i>)	738
KKO 2024:20 – Jaa/Ei/Tyhjä/Poissa? Korkeimman oikeuden täysistuntoratkaisu vangitsemisen laillisten perusteiden ja ihmisoikeusveloitteiden yhteensopivuudesta (<i>Maija Dahlberg</i>)	526
TN 2024:3 – Hiekkapaperia vai sorkkarautaa teoskynnykselle? (<i>Mikko Hoikka</i>).....	731
Verhottu myrsky: Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artikla ympäristöasioissa sekä EIT:n tapaus Dubetska ja muut v. Ukraina uuden ajan kynnyksellä (<i>Otto Kanninen</i>)	343

Kirjallisuutta Literature

Halila, Heikki: Professori ja valtiomies – Toivo Mikael Kivimäki (<i>Aki Rasilainen</i>)	904
Hodge, Emilia – Härkönen, Heidi: Muotioikeus (<i>Maria Rehbinder</i>)	1210

Kemppinen, Heikki: Oikeudenkäyntimenettely korkeimmassa oikeudessa (<i>Pekka Koponen</i>).....	748
Korkman, Julia: Muistin varassa – Oikeusprosessi ja totuus (<i>Teija Stanikić</i>)	146
Lahti, Raimo: Oikeustieteen tutkijan matkani 1966–2015 (2022): Tutkijanuran vaiheista, rikosoikeustieteen kehityksestä ja tutkimusyhteyksistä (<i>Jussi Tapani</i>).....	751
Lappalainen, Mirkka: Smittenin murha. Katoamistapaus 1600-luvulta (<i>Mia Korpiola</i>).....	567
Olechowski, Thomas: Hans Kelsen. Biographie eines Rechtswissenschaftlers. Unter Mitarbeit von Jürgen Busch – Tamara Ehs – Miriam Gassner – Stefan Wedrac (<i>Markku Helin</i>).....	551
Tamm, Ditlev – Letto-Vanamo, Pia: 80 kertomusta oikeudesta. Juridiikan kulttuurihistoriaa keskialjalta nykypäiviin (<i>Jaakko Husa</i>)	351
Tuori, Kaarlo: Matti Wuori. Tapauskertomuksia Suomesta (<i>Marianne Vasara-Aaltonen</i>)	356
Tuori, Kaarlo: Properties of Law. Modern Law and After (<i>Juha Karhu</i>).	139
Vehkalahti, Kaisa – Jouhki, Essi – Lipkin, Sanna – Sitomaniemi-San, Johanna – Kuokkanen, Tiina (toim.): Matkaopas lapsuuden historian tutkimukseen – monitieteisiä näkökulmia ja menetelmiä (<i>Jenni Jokela</i>).....	563

Personalia

<i>Lahti, Raimo</i> : Olavi Heinonen in memoriam	1216
--	------

Keskustelua

<i>Hoikka, Mikko</i> : Moraaliset oikeudet ovat moraalittomia.....	150
<i>Hänninen, Sakari</i> : Lain ominaisuudet ja omituisuudet – kommentaari Kaarlo Tuorin kirjasta Properties of Law	154
<i>Kekkonen, Jukka – Malminen, Toni</i> : Keskustelua uudesta oikeustieteen tutkimuksen oppi- ja käsikirjasta sekä oikeustieteen tilasta ja tulevaisuudesta.....	570
<i>Mäntysaari, Petri</i> : Onko legal design tiede? Havaintoja erään väitöskirjan perusteella	174

Ajankohtaista

Current Issues

Oikeuskulttuurin päivän puheenvuorot	
<i>Salminen, Janne</i> : Elävää oikeuskulttuuria.....	1219
<i>Vanto, Johanna</i> : Päätöksentekijän liikkumavara: harkintavalta ja haavoittuvuus turvapaikkaprosessissa	1222
Olga ja Kaarle Oskari Laitisen säätiön myöntämät apurahat	1230

Päätoimittajalta (<i>Tatu Hyttinen</i>)	5, 193, 363, 599, 759, 911
Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen toimintakertomus 2023, tase ja tuloslaskelma 31.12.2023	582
Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen tutkimusrahastosta ja Ministeri, molempien oikeuksien tohtori K. G. Idmanin rahastosta myönnetyt palkinnot ja apurahat	1227
Tämän numeron kirjoittajat	189, 361, 594, 755, 907, 1232

Vuosikerran 2024 numeroiden sisällysluettelot

3 (n:o 1), 191 (n:o 2), 361 (n:o 3–4), 597 (n:o 5), 757 (n:o 6), 909 (n:o 7–8)

Kirjoittajat

Aalto-Heinilä Maija	912
Ahlfors Julia	308
Aine Antti	437
Alén Anette	508
Annola Vesa	935
Dahlberg Maija	364, 526, 957
Fifield Aurora	194
Halila Heikki	304
Hannonen Jasmin	411
Heikkilä Satu	600
Heinilä Alekski	760, 987
Helin Markku	551
Hiltunen Miikka	786
Hoikka Mikko	150, 731
Husa Jaakko	351
Hyttinen Tatu	5, 193, 363, 411, 599, 759, 911
Häkkänen Martti	472
Hämäläinen Hanna	194
Hänninen Sakari	154
Jaakkola Jussi	6
Jokela Jenni	563
Jukka Leena	503
Jussila Tuomas	1192
Kajala Jani	514
Kanniainen Otto	343
Karhu Juha	139
Kekkonen Jukka	570
Kemppinen Heikki	388
Keränen Asko	883
Koivisto Ida	1013
Koponen Pekka	748
Korpiola Mia	567
Koskinen Mikael	79

Kostiainen Aura.....	328
Kuokkanen Tuomas	1038
Kurvinen Evgeniya	1200
Lahti Raimo	1161, 1216
Lamminen Johannes	32
Launiala Mika	519
Lehtonen Asko.....	128, 891
Leino-Sandberg Päivi.....	786
Lindroos-Hovinheimo Susanna	537
Luoto Lauri.....	411
Lähteenmäki-Meriluoto Noora	715
Malminen Toni	570, 1060
Mattila Heikki E. S.....	461
Mielityinen Sampo	194
Mikkola Tuulikki	311
Mustasaari Sanna.....	1082
Mylly Ulla-Maija.....	628
Mäntysaari Petri	174
Niemi Matti Ilmari	481
Nousiainen Kevät	337
Nuotio Kimmo.....	1107
Nykänen Eeva	276
Ollus Natalia.....	411
Paakkanen Katariina	54
Pajulammi Henna.....	317
Pajuoja Jussi.....	721
Paso Mirjami.....	912
Paukku Eelis	1178
Pohjankoski Pekka	545
Rantanen Arja.....	1197
Rasilainen Aki.....	904
Rehbinder Maria.....	1210
Saarni Samuli	276
Salminen Janne	194, 1219
Salminen Lassi	251
Savola Pekka.....	872
Silvennoinen Elisa	655
Stanikić Teija	146
Tanner Lauri.....	276
Tapani Jussi.....	751
Tapanila Antti	818
Tedre Matti	655
Tiura-Virta Helinä.....	1200
Toivonen Virve	437
Tolonen Hannele	1082
Tolvanen Matti.....	119
Tuomala Saira	111
Tuhkanen Harri	846
Turunen Tiina.....	411
Urpilainen Matti.....	1138

Vahtera Veikko.....	935
Valtonen Teemu.....	655
Vanto Johanna.....	1221
Vasara-Aaltonen Marianne	356, 679
Vatjus-Anttila Jalo	411
Vuorinen Kaarle.....	738
Välimäki Pertti.....	99
Wuolijoki Sakari	321